

Нанжидсүрэнгийн ОЧГЭРЭЛ

Orcid: (<https://orcid.org/0000-0002-3929-9412>)

Researchgate.net:

<https://www.researchgate.net/profile/Ochgerel-Nanjidsuren>

ТАНИЛЦУУЛГА

Доктор (Ph.D) Н.Очгэрэл нь 2000 оноос эхлэн эрдэм шинжилгээний туслах, эрдэм шинжилгээний ажилтан, лабораторийн эрхлэгчээр ажиллаж байна. 2002 онд “Арилд (*Gladiolus L.*) цэцгийн сортыг нутагшуулах боломж” сэдвээр биологийн шинжлэх ухааны магистр, 2014 онд “Зарим ховор өвслөг ургамлыг тарималжуулах, нутагшуулах боломж” сэдвээр доктор (Ph.D) хамгаалсан. Хятадын ШУА-ийн Ботаникийн хүрээлэнгийн Ботаникийн цэцэрлэгт 2006 онд, Япон Улсын Фукуока хотод 2008-2009 онд, ОХУ-ын Сибирийн болон Алс Дорнодын салбарын Төв Ботаникийн цэцэрлэгт 2013, 2019 онд, ХБНГУ-ын Фрайбургийн Их сургуульд 2019-2020 онд мэдлэг, аргагүйн боловсролоо дээшлүүлж байсан. Монгол орны ховор, нэн ховор, эм, чимэглэлийн ашигт ургамлыг *ex situ* нөхцөлд хамгаалж, тарималжуулах судалгааны чиглэлээр ажиллаж байна.

БҮТЭЭЛ (дэлгэрэнгүй)

Нэг сэдэвт бүтээл-2

Ном-6

Эрдэм шинжилгээний өгүүлэл-38

Гадаад-14

Дотоод-24

Эрдэм шинжилгээний илтгэл-47

Гадаад-8

Дотоод-39

Удирдсан болон гүйцэтгэсэн төсөл

Удирдсан төсөл-4

Гүйцэтгэсэн төсөл-8

ХОЛБОО БАРИХ

Утас: 976-99828681

Цахим шуудан: nz.ochgerel@gmail.com,

ochgereln@mas.ac.mn

БОЛОВСРОЛ

1996 – 2000 Хөдөө Аж Ахуйн Их Сургууль, Агробиологийн салбарыг ургамал зүйч- Агрономч. Бакалавр

2000 – 2002 Монгол Улсын Боловсролын Их Сургууль, Биологийн ухааны магистр

2005 – 2010 Хөдөө Аж Ахуйн Их Сургууль, ХАА-н ухааны доктор (Ph.D)

АЖЛЫН ТУРШЛАГА

2000-хойш ШУА-ийн Ботаникийн цэцэрлэгт хүрээлэн, Эрдэм шинжилгээний ажилтан

СУДАЛГААНЫ ЧИГЛЭЛ

- Нэн ховор, ховор ургамлын генофондыг *ex situ* хамгаалах, үржүүлэх, дасан зохицох морфологи, биологи, интродукци-тарималжуулалт, нутагшуулалт, нөхөн сэргээлт, ногоон байгууламж.

ШАГНАЛ

2011 ШУА-ийн жуух бичиг

2015 Байгаль орчны жуух бичиг

2019 Байгаль орчны тэргүүний ажилтан

2019 Боловсролын жуух бичиг

2020 Шинжлэх Ухааны тэргүүний ажилтан

Н. ОЧГЭРЭЛИЙН БҮТЭЭЛИЙН ЖАГСААЛТ

I. Диссертаци, ганц сэдэвт бүтээл

1. Очгэрэл Н. 2002. Арилд (*Gladiolus* L.) цэцгийн сортуудыг нутагшуулах боломж. Магистрын зэрэг горилсон бүтээл, МУБИС, 57.
2. Очгэрэл Н. 2014. Зарим ховор өвслөг ургамлыг тарималжуулах, нутагшуулах боломж. ХАА-н боловсролын докторын зэрэг горилсон бүтээл, ХААИС, 142.

II. Бусад ном, товхимол, сурах бичиг, хамтын бүтээл

1. Энхтуяа Л., **Очгэрэл Н.** 2005. Тасалгааны ургамал тарьж ургуулах арга. Улаанбаатар. 115.
2. Жавзан С., **Очгэрэл Н.** 2010. Цэцэгт байгууламж тэдгээрт тарих ганц наст цэцэгс. Улаанбаатар, Бемби сан. 94.
3. Энхтуяа Л., **Очгэрэл Н.** 2014. Тасалгааны ургамал тарьж ургуулах арга. Улаанбаатар, Бемби сан. 208.
4. **Очгэрэл Н.** Бусад, 2014. Ботаникийн хүрээлэн- 40 жил. Улаанбаатар, Бемби сан. 264.
5. **Очгэрэл Н.**, Энхтуяа Л. 2019. Ботаникийн цэцэрлэгийн өвслөг ургамлын генийн сангийн цуглуулга. Улаанбаатар, Адмон Принт. 272.
6. **Очгэрэл Н.** 2019. Ургамал, зөгий судлагч... Улаанбаатар, Адмон Принт. 310. SNBN:

III. Эрдэм шинжилгээний өгүүлэл

Гадаадад

1. **Ochgerel N.** 2007. Some result of cultivation and introduction of *Peony* species in Mongolia, "3-rd Global Botanic Gardens Congress. 129-132.
2. **Очгэрэл Н.** 2011. Культивирование видов *Paeonia* L. из естественной флоры Монголии, *Научно-практический журнал "ВЕСТНИК ИРГСХА"*, Выпуск 44(I): 101-105.
3. Amartuvshin N and **Ochgerel N.** 2012. Seasonal changes in Mongolia, *Proc.of int. Conf., "East Asian Environment and Biodiversity"*, Seoul, Korea, 72-123.
4. **Очгэрэл Н.**, Энхтуяа Л. 2014. Коллекция редких травянистых растений ботанического сада института ботаники АН Монголии, "*Перспективы развития и проблемы современной ботаники*" Новосибирск: 332-334.
5. Narantuya N., **N. Ochgerel**, B. Munkhjargal, 2014. Introduction and domestication of *Paeonia lactiflora* Pall. in the Botanical garden of Mongolia, *The joint 5th conference of IABG Asian and East Botanical Garden Network meeting.* 332-334.
6. Doronkin V M., D N. Shaulo, I. Han, N. Vlasova, V. Ivleva, L. Enkhtuya, T. Munkh-Erdene, **N. Ochgerel** & B. Munkhjargal. 2015. New records for the flora of Selenge Province (Mongolia), *International Journal of Salicology and plant Biology.* SRVORTSOVIA-Vol. 2(1): 8-27.
7. **Ochgerel N** and Amartuvshin N. 2016. Seed productivity of two species of *Paeonia* (Paeoniaceae) in Mongolia, *Agricultural Science Research Journal* Vol. 6(1): 1-5.
8. **Ochgerel N** and Amartuvshin N. 2016. Seed weight of cultivated *Iris dichotoma* Pall in Mongolia, *III Московский международный Симпозиум по роду Ирис "Iris-2016"*: Москва: 114-120.
9. Narantsetseg Amartuvshin and **Nanjidsuren Ochgerel.** 2016. Yearly Difference in Normalised Seed Weight of Cultivated *Iris dichotoma* Pall in Mongolia, *Journal of Agriculture Biotechnology.* Volume 01 Issue 01:16-21.
10. Batzaya G., Usukhjargal D., Byamba-Yondon G., **Ochgerel N.**, Oyungerel Sh. 2016. Variation of some bioactive secondary metabolites in *Paeonia lactiflora* Pall. during its phenological cycle. *Материалы Международной молодежной научно-практической конференции.* Иркутск: 38-39. eLibrary ID: [27483539](https://elibrary.ru/27483539).
11. Enkhtuya Luvsanbaldan., **Ochgerel Nanjidsuren.** 2017. Herbaceous plant collections in botanical garden, Mongolia. *IBC2017 conference. Abstract book* II.52-53.
12. Vladimir Doronkin, Natalya Vlasova, **Nanjidsuren Ochgerel**, Luvsanbaldan Enkhtuya and Tovvudorj Munkh-Erdene. 2019. Rare species of psammophyte flora in transboundary areas of Southern Siberia and Mongolia. *BIO Web of Conferences.* Volume 16, <https://doi.org/10.1051/bioconf/20191600006>.

13. Власова Н.В., В. М. Доронькин, С. В. Овчинникова, И. Н. Шеховцова, **Н. Очгэрэл**, Л. Энхтуяа, Т. Мунх-Эрдэнэ. 2019. Флористические находки в Монголии *Бюлл. МОИП. Биол. науки*. 2019. 124 (6). С.70-72.
14. Otgonsuren Dorjsuren, Tsolmon Munkhbayar, Pagmadulam Sosorbaram, Munkhbat Rentsenkhand, **Ochgerel Nanjidsuren**. 2021. Effects of Cultivating Climate on the Phenology of a Very Rare *Sophora Flavescens* Solander. *International Journal of Innovative Science and Research Technology*. Volume 6. 957-962. Issue 2, February – 2021 ISSN No: -2456-2165.

Дотоодод

1. Жавзан С., **Очгэрэл Н.** 2002. Гладиолус /Арилд/ тарих арга. *ШУА-ийн Эрдэм сонин* 2: 5-6.
2. Жавзан С., **Очгэрэл Н.** 2004. Цэцэг чимэглэлийн ургамлыг хотын цэцэрлэгжүүлэлтэнд ашиглах нь. “Хотын цэцэрлэгжүүлэлтийн ажлын онол практикийн асуудал” бага хурлын хураангуй, 23-26.
3. **Очгэрэл Н.** 2004. Арилд (*Gladiolus* L.) цэцгийн сортуудыг нутагшуулж буй судалгааны дүнгээс. *Ботаникийн хүрээлэнгийн бүтээл*, 15: 196-198.
4. Энхтуяа Л., **Очгэрэл Н.** 2006. Ховор зарим Сарныг (*Lilium* L.) тарималжуулж буй судалгааны дүнгээс. *Ботаникийн хүрээлэнгийн бүтээл*, 16: 105-107.
5. **Очгэрэл Н.** 2007. Монгол орны Цээнийн зүйлийг үржүүлэн тарималжуулж буй дүн. “Монгол орны геоэкологи” эрдэм шинжилгээний бага хурлын эмхэтгэл, 282-285
6. Энхтуяа Л., **Очгэрэл Н.** 2008. Ботаник цэцэрлэгийн өвслөг ургамлын цуглуулга. *Экологи Ургамал Хамгаалал*, 2: 92-99.
7. Лхагвасүрэн С., **Очгэрэл Н.**, Энхтуяа Л. 2009. Ховордож буй унаган ургамал сонгины биологи-физиологи болон тарималжуулан хамгаалж байгаа нь. *Ботаникийн хүрээлэнгийн бүтээл*, 21: 240-245.
8. **Очгэрэл Н.**, Жавзан С. 2010. Цэцэгт байгууламж. “Хот суурин газрын цэцэрлэгжүүлэлт №1” эрдэм шинжилгээ, онол практикийн бага хурлын хураангуй, 54-58.
9. **Ochgerel N.**, Javzan S. 2010. The cultivation and introduction of Peony species in Mongolia. *Proc. of Int. conf. “Ecological Consequences of Biosphere Processes in the Ecotone Zone of Southern Siberia and Central Asia”*, 238-240.
10. **Очгэрэл Н.**, Энхтуяа Л. 2010. ШУА-ийн Ботаникийн цэцэрлэгийн ховор ургамлын цуглуулга. *Ботаникийн хүрээлэнгийн бүтээл*, 22: 174-179.
11. **Очгэрэл Н.**, Энхтуяа Л., Мөнхжаргал Б. 2011. Цагаан цээнэ (*Paeonia lactiflora* Pall.)-ийн тархац-нөөц, тарималжуулан хамгаалж буй судалгааны дүн. *Ботаникийн хүрээлэнгийн бүтээл*, 23: 149-154.
12. **Очгэрэл Н.** 2012. Ганццэцэгт Алтанзул (*Tulipa uniflora* (L.) Bess.ex baker)-ыг тарималжуулж буй судалгааны дүн. *Ботаникийн хүрээлэнгийн бүтээл*, 24: 187-191.
13. **Очгэрэл Н.**, Жавзан С., Энхтуяа Л. 2013. Тарималжсан зарим олон наст өвслөг ургамлыг цэцэгт байгууламжинд ашиглах үндэслэл. “Хот суурин газрын ногоон байгууламжийн бүтэц, экологийг сайжруулах асуудал” хурлын эмхэтгэл, 151-155.
14. **Ochgerel N.** 2013. Planting results of two species in the genus *Paeonia* L., *Proc. of int. Conf., “Plant Biodiversity and Ecosystem Services in Continental Asia”*, 115-116.
15. **Очгэрэл Н.**, Очирбат Г., Жавзан С. 2013. Цээнэ (*Paeonia* L.)-ийн төрлийн ургамлыг тарималжуулсан судалгааны дүн. “Эрдмийн бичиг-2013”, ХААИС, Агробиологийн сургуулийн бүтээл, 129-134.
16. Энхтуяа Л., **Очгэрэл Н.**, Мөнх-Эрдэнэ Т. 2013. Орос, Монголын ботаникийн цэцэрлэгийнхний хамтын ажиллагааны тэмдэглэл. *Ботаникийн хүрээлэнгийн бүтээл*, 25: 216-224.
17. **Ochgerel N.** 2015. Introduction possibility of same rare herbaceous plants of Mongolia. *Proc. of Int. conf. “Ecosystems of central Asia under current conditions of socio-economic development”*, Vol.2: 247-249.
18. Enkhtuya L., **Ochgerel N.** 2015. Collection of herbaceous plants in the Botanical Garden, Institute of Botany of Mongolian Academy Sciences. *Proc. of Int. conf. “Ecosystems of central Asia under current conditions of socio-economic development”*, Vol.1: 103-104.
19. **Очгэрэл Н.** 2015. Нэн ховор, ховор ургамал Цээнийг тарималжуулан хамгаалж буй дүн.

Mongolian Journal of Agricultural Sciences. Vol. 14(1): 103-107.

20. Oyungerel, Sh., Batzaya, G., Byamba-Yondon, G., Lyankhua B., **Ochgerel, N.**, Usukhjargal, D. 2017. Seasonal variation of some bioactive compounds and physiological characteristics in Peony (*Paeonia lactiflora* Pall.). *Mong. J. Biol. Sci.*, 15(1-2): 47-51. <http://dx.doi.org/10.22353/mjbs.2017.15.06>
21. Amartuvshin, N., & **Ochgerel, N.** 2019. Influence of underground storage on seed weight of perennial plants in Mongolia. *Mong. J. Biol. Sci.*, 17(1): 3-10. <http://dx.doi.org/10.22353/mjbs.2019.17.02>
22. **Очгэрэл Н.** 2019. Нийслэлийн ногоон байгууламжийг сайжруулах онол практикийн үндэслэл. *Хот байгуулалтын түүхэн үйл явц, өнгөрсөн, одоо, ирээдүй. эрдэм шинжилгээний хурлын эмхэтгэл.* 345-350.
23. **Очгэрэл Н.**, Отгонсүрэн Д. 2020. Тарималжуулж буй Дагуур сараана (*Lilium dahuricum* KER-GAWL.)-ын үзэгдэлзүйн үе шат. *Монголын Ботаникийн сэтгүүл*, 2: 121-128.
24. Отгонсүрэн Д., **Очгэрэл Н.**, Хишигсүрэн П., Намуулин Т. 2020. Нэн ховор *Allium obliquum* L.-ын үзэгдэлзүй, үрийн гарцын судалгаа. *Хүрэлтогоот-2020: Биологи-хөдөө аж ахуйн салбарын бүтээл.* 256-561.

IV. Эрдэм шинжилгээний илтгэл

Гадаадад

1. **Ochgerel N.** 2007. Some result of cultivation and introduction of *Peony* species in Mongolia. "3-rd Global Botanic Gardens Congress, China. Wuhan. 2007. Y.15
2. **Очгэрэл Н.** 2011. Культивирование видов *Paeonia* L. из естественной флоры Монголии. "Проблемы озеленение городов Сибири и сопредельных территорий", Россия, Иркутск. 2011. YIII.20.
3. Narantuya N., **N. Ochgerel**, B. Munkhjargal, 2014. Introduction and domestication of *Paeonia lactiflora* Pall. in the Botanical garden of Mongolia. *The joint 5th conference of IABG Asian and East Botanical Garden Network meeting*. China, Nanjing. 2014. X.17-23.
4. **Очгэрэл Н.**, Энхтуяа Л. 2014. Коллекция редких травянистых растений ботанического сада института ботаники АН Монголии. "Всероссийской молодежной конференции с участием иностранных ученых" Россия. Новосибирск. 2014. XI.14 .
5. **Ochgerel N.** 2016. Особенности семенной продуктивности *Iris dichotoma* Pall., *Московский международный Симпозиум по роду Ирис "Iris-2016"*. Россия. Москва. 2016. VI.16.
6. **Ochgerel N.** 2016. Children's Forest Program Activities in Mongolia. *OISCA International conference for CFP25th anniversary*. 18. September 2016. Tokyo. Japan.
7. Batzaya G., Usukhjargal D., Byamba-Yondon G., **Ochgerel N.**, Oyungerel Sh. 2016. Variation of some bioactive secondary metabolites in *Paeonia lactiflora* Pall. during its phenological cycle. *Международная молодежная научно-практическая конференция "россия – монголия*. Иркутск - Улан-Батор, 16 мая –10 2016 года.
8. Enkhtuya Luvsanbaldan., **Ochgerel Nanjidsuren.** 2017. Herbaceous plant collections in botanical garden, Mongolia. *The XIX International Botanical Congress*. Shenzhen, China. July 23-29. T1 P01465:

Дотоодод

1. **Очгэрэл Н.** 2002. Монгол орны дундаж өргөрөгт Арилд цэцгийг нутагшуулж буй судалгааны дүнгээс. *ШУА-ийн Биологи ХАА-н салбарын эрдэм шинжилгээний Залуу ажилтнуудын анхдугаар чуулган*, Улаанбаатар. 2002. IV.12.
2. **Очгэрэл Н.** 2006. Арилд цэцгийн булцууг үржүүлж хадгалах арга. *ШУА-ийн Ботаникийн хүрээлэнгийн онолын семинар*, Улаанбаатар. 2006. XII.04.
3. **Очгэрэл Н.** 2009. The cultivation of Peony species in Mongolia. *ШУА-ийн Ботаник-35. эрдэм шинжилгээний бага хурал*, Улаанбаатар. 2009.12.04.
4. **Очгэрэл Н.** 2010. Цэцэгт байгууламж. "Хот суурин газрын цэцэрлэгжүүлэлт-1", эрдэм шинжилгээ, онол практикийн бага хурал, Улаанбаатар. 2010. III.24.
5. **Очгэрэл Н.** 2010. Ботаникийн цэцэрлэгийн өвслөг ургамлын цуглуулга. "Ургамлын генетикийн нөөцийг хамгаалж, хүнс ХАА-д ашиглах даян дэлхийн хөтөлбөрийн (GPA-PGREA)

хэрэгжилтэнд мониторинг хийх, мэдээлэл солилцооны үндэсний механизм (NISM) байгуулах” хурал, Улаанбаатар. 2010.VI.17.

6. **Очгэрэл Н.** 2010. Ботаникийн цэцэрлэгийн чимэглэлийн болон ховор, ховордсон өвслөг ургамлын цуглуулга-үржүүлэг. *ХААИС-ийн магистр, докторантын эрдэм шинжилгээний бага хурал*, Улаанбаатар. 2010.X.22.
7. **Очгэрэл Н.** 2011. Чимэглэлийн болон ховор, ховордсон өвслөг ургамлын цуглуулга-үржүүлэг. *Ботаникийн хүрээлэнгийн онол аргазүйн семинар*, Улаанбаатар. 2011.III.03.
8. **Очгэрэл Н.** 2012. Ботаникийн цэцэрлэгийн өвслөг ургамлын цуглуулга. *Бот.Хүр.-ийн гадаад харилцааны уулзалт семинар (БНХАУ-ын ШУА-ийн Шинжааны Экологи-Газарзүйн хүрээлэнгийн эрдэмтэд)* Улаанбаатар. 2012.X.19.
9. **Очгэрэл Н.** 2013. Ховор, нэн ховор өвслөг ургамлын үзэгдэлзүйн шилжилтийг цаг уурын мэдээтэй уялдуулан судалсан дүн. *Ботаникийн хүрээлэнгийн онол аргазүйн семинар*, Улаанбаатар. 2013. II.21.
10. **Очгэрэл Н.** 2013. Цээнэ (*Raemonia L.*)-ийн төрлийн ургамлыг тарималжуулсан судалгааны дүн. *ХААИС-ийн эрдэм шинжилгээний 55 дахь бага хурал*, Улаанбаатар. 2013.III.28.
11. **Очгэрэл Н.** 2013. Тарималжсан цэцэгт ургамлыг хотын ногоон байгууламжинд ашиглах үндэслэл. “*Хот суурин газрын ногоон байгууламжийн бүтэц, экологийг сайжруулах асуудал*” эрдэм шинжилгээний бага хурал, Улаанбаатар. 2013.IV.12.
12. **Очгэрэл Н.** 2013. Цэцэгт байгууламж. “*Ногоон ирээдүй бидний оролцоо*” семинар, Хүмүүнлэгийн Ухааны Их Сургууль, Улаанбаатар. 2013.IV.09.
13. **Очгэрэл Н.** 2013. Чимэглэлийн ганц ба олон наст цэцэгт ургамлыг ногоон байгууламжинд тарьж ургуулах үндэслэл, *Архангай аймгийн ЗДТГ-ын ногоон байгууламжийн семинар*. Архангай аймаг, Цэцэрлэг, 2013.V.06.
14. **Очгэрэл Н.** 2013. Зүлэгний ургамлыг тарьж ургуулах арга, *Архангай аймгийн ЗДТГ-ын ногоон байгууламжийн семинар*. Архангайн Цэцэрлэг. 2013.V. 06.
15. **Очгэрэл Н.** 2013. Тасалгааны ургамлыг тарьж ургуулах, тэдгээрийг үржүүлэх арга, *Ногоон байгууламж семинар*, Архангайн Цэцэрлэг. 2013.V. 06.
16. **Очгэрэл Н.** 2013. Цэцэгт байгууламжинд тарих цэцэгс. *Ботаникийн хүрээлэнгийн онол аргазүйн семинар*, Улаанбаатар. 2013.V.06.
17. **Очгэрэл Н.** 2013. Цэцэгт байгууламжинд ургамлын төрөл зүйлийг сонгох нь. *Ногоон байгууламжийн төлөвлөлтийн асуудалд гоёл чимэглэлийн цэцэгт ургамлыг төлөвлөх нь ногоон байгууламжийн хурал*, Улаанбаатар. 2013.V.21.
18. **Очгэрэл Н.** 2013. Ботаникийн цэцэрлэгийн өвслөг ургамал болон тэдгээрийг тарималжуулах, нутагшуулах судлагаа. *Ботаникийн хүрээлэнгийн гадаад харилцааны уулзалт семинар, (АНУ-ын Денвэр хотын Ботаник цэцэрлэгийн төлөөлөгчид)* Улаанбаатар. 2013.X.03.
19. **Очгэрэл Н.** 2013. Монгол орны ховор ургамлыг хамгаалж үлдэх. “*Япон технологи миний мэргэжилд*” *OISCA-International олон улсын байгууллагын бага хурал* Улаанбаатар. 2013.IX.27.
20. **Очгэрэл Н.** 2013. Цээнэ (*Raemonia L.*)-ийн төрлийн ургамлыг тарималжуулсан судалгааны дүн. *ХААИС-ийн магистр, докторантын шилдэг илтгэл шалгаруулах эрдэм шинжилгээний нэгдсэн бага хурал*, Улаанбаатар.2013.XI.07.
21. **Очгэрэл Н.** 2014. Тарималжуулж буй байгалийн олон наст гоёл чимэглэлийн ургамлыг цэцэгт байгууламжинд ашиглах боломж. *Байгаль орчинд ээлтэй техник, технологи-2014, “Шинжлэх ухаан ба бизнес”-ийн уулзалт хэлэлцүүлэг*, Улаанбаатар. 2014.V.16.
22. **Очгэрэл Н.** 2014. Зарим ховор өвслөг ургамлыг тарималжуулах, нутагшуулах боломж. *ХААИС-ийн ургамлын аж ахуй, газар тариалангийн их семинар*, Улаанбаатар. 2014.IV.08.
23. **Очгэрэл Н.** 2014. Зарим ховор өвслөг ургамлыг тарималжуулах, нутагшуулах боломж. *ХААИС-ийн ургамлын аж ахуй, газар тариалангийн докторын зэрэг хамгаалуулах зөвлөл*, Улаанбаатар. 2014.IV.23.
24. **Очгэрэл Н.** 2015. Монгол орны ховор өвслөг ургамлыг хамгаалах нь. “*Япон технологи миний мэргэжилд*” *OISCA-International олон улсын байгууллагын бага хурал*, Улаанбаатар. 2015.IV.13.
25. **Ochgerel N.** 2015. Introduction possibility of some rare herbaceous plants of Mongolia. “*Ecosystems of central Asia under current conditions of socio-economic development*”, *International conference for RMJBCE’s 40th anniversary*. Ulaanbaatar. 2015.IX.09.
26. Enkhtuya L., **Ochgerel N.** 2015. Collection of herbaceous plants in the Botanical Garden, Institute of

Botany of Mongolian Academy Sciences. "Ecosystems of central Asia under current conditions of socio-economic development", International conference for RMJBCE's 40th anniversary. 09. September 2015. Ulaanbaatar.

27. Batzaya G., Usukhjargal D., Byamba-Yondon G., **Ochgerel N.**, Oyungerel Sh. 2016. Variation of some bioactive secondary metabolites in *Paeonia lactiflora* Pall. during its phenological cycle. *International youth the oretical and practical conference "Mongolia-Russia"*. 09. September 2016. Ulaanbaatar.
28. **Очгэрэл Н.** 2016. Тарималжуулж буй 2 зүйл Цээнийн үрийн бүтээмж, ЕБСБ. *Хүрээлэнгийн онол арга зүйн семинар*, Улаанбаатар. 2016.IX.28.
29. **Очгэрэл Н.** 2017. Монгол орны байгалийн тарималжсан олон наст цэцэгт ургамал. *Нийслэлийн агаар, хөрсний бохирдлыг бууруулахад ургамлын үзүүлэх нөлөө, ач холбогдол" сэдэвт Нийслэлийн Байгаль орчны газар, ШУА, ХААИС-ийн хамтарсан хэлэлцүүлэг, семинар*, Улаанбаатар.2017.III.16.
30. **Очгэрэл Н.** 2017. Монгол орны цэцэгт ургамлыг тарималжуулах боломж. *Монгол цэцэгсийн гайхамшиг бага хурал*. Улаанбаатар. 2017.YI.20.
31. **Очгэрэл Н.** 2017. Хот суурингийн ногоон байгууламжийн цэцэгт ургамлыг тарьж арчлах. *Нийслэлийн хот тохижилтын бага хурал*. Улаанбаатар.2017.IY.20.
32. **Очгэрэл Н.** 2018. Монголын ховор ургамлын удмын санг *ex situ* хамгаалж, хомсдлоос сэргийлэх нь. *OISCA-International олон улсын байгууллагын бага хурал*, Улаанбаатар. 2018.III.20.
33. **Очгэрэл Н.** 2018. Байгалийн ургамлыг тарималжуулах боломж. *Үйлдвэрлэл, технологийн паркард биотехнологийг хөгжүүлэх нь онол-практикийн бага хурал*, Багануур. 2018. IY.14
34. Отгонбилэг Х., **Очгэрэл Н.**, Оюунбилэг Ю. 2018. Багануур орчимд ургадаг эмийн болон хүнс, чимэглэлийн зарим ургамлыг үржүүлэх арга. *Үйлдвэрлэл, технологийн паркард биотехнологийг хөгжүүлэх нь сэдэвт онол-практикийн бага хурал*, Багануур. 2018. IY.14.
35. **Очгэрэл Н.** 2018. Байгалийн ургамлын удмын санг хамгаалах чадамжийг бэхжүүлэх нь. *Ургамал оршихуйд амьдрал оршино, онол-практикийн бага хурал*, Улаанбаатар. 2018. Y.30.
36. **Очгэрэл Н.** 2019. Ургамлын олон янз байдал, хомсдолын шалтгаан, тэдгээрийн генийн санг хадгалж хамгаалах асуудал. *Ногоон ажлын байр, онол-практикийн бага хурал*, Булган аймаг. 2019.01.11.
37. **Очгэрэл Н.** 2019. Профессор Г.Очирбатын ургамал тарималжуулж, нутагшуулах, хамгаалах судалгаанд оруулсан хувь нэмэр. *Биологийн шинжлэх ухааны доктор, профессор Г.Очирбатын "Ургамал, зөгий судлал-хагас зуун жил" хөдөлмөр алдрын хурал*. Улаанбаатар. 2019.05.24.
38. **Очгэрэл Н.**, Пагдадулам С., Хишигсүрэн П., Ариунбаяр Э. Говийн бүсийн зарим зүйл ургамлыг тарималжуулж буй үр дүнгээс. *Ургамал оршихуйд амьдрал оршино-2019. "Говийн бүсийн ургамлын аймгийн судалгаа, хамгаалал" эрдэм шинжилгээний бага хурал, Өмнөговь аймгийн даланзадгад*. 2019. YI.17.
39. **Очгэрэл Н.** 2019. Нийслэлийн ногоон байгууламжийг сайжруулах онол практикийн үндэслэл. *Хот байгуулалтын түүхэн үйл явц, өнгөрсөн, одоо, ирээдүй. эрдэм шинжилгээний хурал*. Улаанбаатар. 2019.10.28.

V. Шинжлэх ухааны хялбаршуулсан товхимол, өгүүлэл, нийтлэл

1. Жавзан С., **Очгэрэл Н.** 2004. Ногоон байгууламжийн цэцэг чимэглэлийн ургамал. *Танин мэдэхүйн товхимол*. Улаанбаатар, Жинст Харгана. 20.
2. Энхтуяа Л., **Очгэрэл Н.** 2008. Дэлхий дахины Ботаникийн цэцэрлэг. *ШУА-ийн Эрдэм сонин*, 1: 6-8.
3. Очгэрэл Н. 2009. Арилд (*Gladiolus* L.) цэцгийг тарьж ургуулах арга. *Зөгий Цэцэг Жимс. Монголын зөгийчдийн нийгэмлэгийн сэтгүүл*, 1: 19-20.
4. Энхтуяа Л., **Очгэрэл Н.**, Мөнх-Эрдэнэ Т. 2013. Сибирийн гайхамшигт нутгаар. *Зөгий Цэцэг Жимс. Монголын зөгийчдийн нийгэмлэгийн сэтгүүл*, 7, 8: 21-23.
5. Очгэрэл Н., Бусад. 2013. Ботаникийн цэцэрлэг. *Танин мэдэхүйн товхимол*, Улаанбаатар. 55.
6. Очгэрэл Н. 2014. Улаанбаатарт ямар цэцэг тохиромжтой вэ. *Өнөөдөр сонин*, 083: (5177). 2014.04.09.
7. Очгэрэл Н. 2015. Чимэглэлийн нэг наст цэцэг тарих арга. *Зөгий Цэцэг Жимс. Монголын*

зөгийчдийн нийгэмлэгийн сэтгүүл,4: 21-23.

8. Очгэрэл Н. 2016. Цэцэгт байгууламж, тэдгээрт тарих чимэглэлийн цэцэгс. *Зөгий Цэцэг Жимс. Монголын зөгийчдийн нийгэмлэгийн сэтгүүл*,1: 24-25.
9. Очгэрэл Н. 2016. Байгалийн чимэглэлийн зарим олон наст ургамлын зүйл, сортыг цэцэгт байгууламжинд ашиглах боломж. *Зөгий Цэцэг Жимс. Монголын зөгийчдийн нийгэмлэгийн сэтгүүл*, 2: 15-19.
10. Очгэрэл Н. 2017. Цээнийн төрлийн ургамлыг тарьж, үржүүлэн ашиглах боломж. *Зөгий Цэцэг Жимс. Монголын зөгийчдийн нийгэмлэгийн сэтгүүл*, 1[20]: 24-25.
11. Очгэрэл Н. Пагмадулам С., Хишигсүрэн П. 2018. Ургамлын баялаг сан. *Танин мэдэхүйн цуврал-40*, Улаанбаатар. 2.0
12. Очгэрэл Н. 2019. Ийм хүний шавь болсондоо баярлаж явдаг. *Ургамал, зөгий судлагч... /доктор, профессор Г.Очирбат багшийн тухай дурсамж-тэмдэглэл/, 169-172.*
13. Энхтуяа Л., **Очгэрэл Н.** 2020. Монгол, Орос, АНУ-ын цахилдагийн төрөл судлаачдын ОХУ-ын Приморийн хязгаарт ажилласан аян замын тэмдэглэл. *Монголын Ботаникийн сэтгүүл*,1:102-107.

ҮI. Стандарт

1. Очгэрэл Н. 2011. Ганц наст цэцэг тарих арга. *Стандартчилал, Хэмжилзүйн Үндэсний Зөвлөл*, MNS: 65.020.40.
2. Очгэрэл Н. 2011. Тасалгааны олон наст цэцгийг тарьж, арчлах арга, *Стандартчилал, Хэмжилзүйн Үндэсний Зөвлөл*, MNS: 65.020.40

VII. Сурталчилгаа, заавар, зөвлөмж

1. Энхтуяа Л., Очгэрэл Н. 2006. Бээжин хотын Ботаник цэцэрлэгүүдийн тухай. “Танин мэдэхүй ТМ” телевиз. 2006.X.18.
2. Очгэрэл Н., Энхтуяа Л. 2008. Ботаникийн цэцэрлэгийн өвслөг ургамлын цуглуулга. *өнгөт зурагт хуудас*, Улаанбаатар, Бемби сан.
3. Очгэрэл Н. 2008. Чимэглэлийн ганц наст ургамал. *өнгөт зурагт хуудас*, Улаанбаатар, Бемби сан.
4. Очгэрэл Н. 2010. Чимэглэлийн цэцгийг тарьж ургуулах арга. “Orange” сувгийн Оюунлаг телевизээр 2 удаагийн хичээл.
5. Очгэрэл Н., Энхтуяа Л. 2010. Ботаникийн цэцэрлэгийн өвслөг ургамлын танилцуулга. *өнгөт нугалбар*, Улаанбаатар.
6. Очгэрэл Н. 2010. Чимэглэлийн ганц цэцгийг тарьж ургуулах арга. *..р цэргийн ангийн нийт ажилтан нарт хичээл*, Улаанбаатар. 2010. Ү.27.
7. Очгэрэл Н. 2011. Тасалгааны болон ногоон ургамал. “Шинэ дэлхий” радиогийн нэвтрүүлэгт ярилцлага, Улаанбаатар. 2011.IX.30.
8. Очгэрэл Н. 2013. Ногоон ирээдүй-2013., *UBS телевизийн эко нэвтрүүлэг*, 2013.ҮШ.10.
9. Энхтуяа Л., Очгэрэл Н. 2014. Цэцэг. сэдэвт *Монгол оронд ургадаг гоёмсог, ховор цэцгийн шүүдэнгийн марканд мэргэжлийн зөвлөхөөр ажилласан*. Марк гүйлгээнд гарсан анхны өдөр, Улаанбаатар, 2014.02.15
10. Очгэрэл Н. 2014. Ботаникийн хүрээлэнгийн 40 жил. *баримтат кино*, Улаанбаатар. Очгэрэл Н. 2015. Ботаникийн цэцэрлэгийн өвслөг ургамлын тухай. *Монголын үндэсний радиогийн эко нэвтрүүлэг*, 2015. ҮШ.17.
11. Очгэрэл Н. 2016. Нэн ховор, ховор ургамлыг тарималжуулж хамгаалах тухай. *Эко ТВ-ийн ногоон мэдээ нэвтрүүлэг*, 2016. I.14.
12. Очгэрэл Н. 2016. Ботаникийн цэцэрлэгийн судалгааны чиглэл. *МҮОНТ-ийн эрэн сурвалжлах нэвтрүүлэг*, 2016. IҮ.08.
13. Очгэрэл Н. 2016. Ургамлын интродукцийн судалгаа. *МҮОНТ-ийн Шинжлэх ухаанч Монголчууд нэвтрүүлэг*, 2016. XII.11.
14. Очгэрэл Н. 2016. Ботаникийн цэцэрлэгт тарималжуулж буй ургамлын тухай. *МҮОНТ-ийн Өглөөний мэдээ нэвтрүүлэг*, 2016. XII.23.
15. Очгэрэл Н. 2017. Тасалгааны ургамлын ач холбогдол, арчилгаа. *МҮОНТ-ийн Амьдралын жор нэвтрүүлэг*, 2017.01.15.
16. Очгэрэл Н. 2017. Ургамал тарималжуулах судалгааны үр дүнгээс. *VTV телевизийн Өдрийн LIVE*

нэвтрүүлэг, 2017.03.28.

17. Очгэрэл Н. 2017. Эмийн ургамлын талаар. Мэдээлэлийн хөтөлбөр. MNT. 2017.ҮІ.20
18. Очгэрэл Н. 2017. Интродукцийн судалгааны үр дүнгээс. *Тусгал нэвтрүүлэг*. МҮОНР. 2017. ҮІ.21.
19. Очгэрэл Н. 2017. Ногоон байгууламжийн тухай. *Засгийн газрын мэдээ сонин*. 083 (5177). 2017.ІҮ.09.
20. Очгэрэл Н. 2017. Тарималжуулж буй ургамлын тухай. *Өнөөдөр сонин*. 102 (5196). 2017.ҮІ.20.
21. Очгэрэл Н. 2017. Ботаникийн цэцэрлэг, туршилт судалгааны ажлын талаар. *Засгийн газрын мэдээ сонин*. 098 (5192). 2017.ҮІ.03.
22. Очгэрэл Н. 2017. Өвслөг ургамлын судалгаа. *Шууд ТВ-ийн Мэдээний сувагаар*, 2017.ҮІ.22
23. Очгэрэл Н. 2017. Ботаникийн цэцэрлэгийн өнөөгийн байдал. *Өнөөдөр сонин*. 126 (5220). 2017.ІХ.05.
24. Очгэрэл Н.2017. Интродукцийн судалгааны талаар. *Өнөөдөр сонин*. 134 (5228). 2017.Х.10.
25. Очгэрэл Н. 2018. Эмийн ургамлын ашиглалт, тарималжуулах тухай. *МҮОНР-ийн Байгаль хүүхэд нэвтрүүлэг*, 2018. III.26.
26. Очгэрэл Н. Ногоон байгууламжинд мод, сөөг ургамлыг сонгон тарих нь. *МҮОНТ-ийн цагийн хүрд нэвтрүүлэг*, 2020.Ү.02.
27. Очгэрэл Н. 2020. Цэцэгсийн хаан Цээнэ. *Udriinsait.mn-ийн Шим ертөнц нэвтрүүлэг*. 2020.ҮШ.26. /103329931282009/videos/2782423521993228/
28. Очгэрэл Н. 2020. Мөстлөгийг тэсэж Монголд үлдсэн АЛТАНХУНДГАНА. *Udriin sait.mn-ийн Шим ертөнц нэвтрүүлэг*. 2020.Х.06. /103329931282009/videos/2731419903802656/
29. Очгэрэл Н. 2020. Башир цэцгийн тухай. МҮОНР-ийн *байгаль хүүхэд нэвтрүүлэг*, 2020.Ү.13.
30. Очгэрэл Н. 2020. Цахилдаг цэцгийн тухай. МҮОНР-ийн *байгаль хүүхэд нэвтрүүлэг*, 2020.ҮІ.09.
31. Очгэрэл Н. 2020. Байгалийн ургамлыг тарималжуулах тухай. МҮОНР-ийн *Их хотын амьдрал нэвтрүүлэг*. 2020.ҮП.30.
32. Очгэрэл Н. 2020. Ботаникийн цэцэрлэгийн өнөөгийн байдал. МҮОНР-ийн *Их хотын амьдрал нэвтрүүлэг*. 2020.ҮП.31.
33. Очгэрэл Н. 2020. Цээнэ тарималжих бүрэн боломжтой. <http://udriinsait.mn>. 2020.ХІ.11.
34. Очгэрэл Н. Олон улсын эх дэлхийн өдөр. <https://amjilt.news.mn>. 2020.ІҮ.22
35. Очгэрэл Н. 2020. Уур амьсгалын өөрчлөлтийн эсрэг хөдөлгөөн. <https://www.ac.mn/>
36. Очгэрэл Н. 2020. Ботаникийн цэцэрлэгийн танилцуулга, *өнгөт нугалбар*, Улаанбаатар.
37. Очгэрэл Н. 2021. Ботаникийн цэцэрлэгт тарималжуулж буй ургамлаар *2021 оны Хуанли*.
38. Очгэрэл Н. 2021.Ховор нэн ховор ургамлын тарималжуулалтын тухай. МҮОНР-ийн *байгаль хүүхэд нэвтрүүлэг*, 2021.Ш.19.

VIII. Удирдаж хамгаалуулсан димлом, шүүмж

1. Ганцолмон Г. 2014. Ягаан Цээнийн биологи-аж ахуйн онцлогийг судалсан дүнгээс. *Бакалаврын төгсөлтийн дипломын ажил*. ХААИС, 2014.Ү.14.
2. Цэрэнпүрэв М. 2015. Тарималжуулж буй 2 зүйл Могойн Идээн биологи аж ахуйн онцлогийг судалсан дүнгээс. *Бакалаврын төгсөлтийн дипломын ажил*. ХААИС, 2015.Ү.10.
3. Отгонжаргал С. 2016. Зарим эмийн ашигт ургамлыг тарималжуулж буй судалгааны дүнгээс. *Бакалаврын төгсөлтийн дипломын ажил*, МУБИС, 2016.ҮІ.07
4. Батцэнгэл Я. 2017. Хумхаалын төрлийн ургамлыг тарималжуулж буй дүнгээс. *Бакалаврын төгсөлтийн дипломын ажил*, ХААИС, 2017.ІҮ.26
5. Бадамцэцэг Т. 2017. Агь-таана-говийн хялганат бүлгэмдлийн ургамлын улирлын хөгжлийн явц. *Бакалаврын төгсөлтийн ажлын шүүмж*. МУБИС, 2017.Ү.12
6. Мөнхбаяр Ж. 2018. Үндэснийн цэцэрлэгт хүрээлэнд тарьж буй нэг наст зарим цэцгийн чимэглэлийн шинжийг судалсан нь. *Магистрын ажлын шүүмж*. ОУУИС, 2018.І. 12.
7. Амарболд С. 2018. Цахилдагийн төрлийн ургамлыг тарималжуулж буй судалгааны үр дүнгээс. *Бакалаврын төгсөлтийн дипломын ажил*, ХААИС, 2018.Ү.26
8. Отгонсүрэн Д. 2020. Дагуур Сараана (*Lilium dahuricum* Ker-Gawl.)-ыг тарималжуулж буй судалгааны үр дүнгээс. *Бакалаврын төгсөлтийн дипломын ажил*, МУБИС, 2020.Ү.20.

Бүтээлийн жагсаалт гаргасан: Ургамлын генофонд, интродукцийн
лабораторийн эрхлэгч, доктор (Ph.D)

/Н.Очгэрэл/